

Public education Discover a world of opportunities

တၢ်ဖးလံာ်ဒီးတၢ်ကဒီးလံာ်ဖျၢၣ် မၤလိတၢ်လာဟံာ်

တၢ်ကွဲးလံာ်ဒီးတၢ်ကဒီးလံာ်ဖျၢၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကွဲးတဖၣ်

ဖးသကိးလံာ်တပူဃီ

ဖးသကိးလံာ်ဒီးနဖိအါအါတသ့ဝဲအသ့တက့ၢ်.တၢ်အိၣ်ဝဲအါမံၤလၢနဖးအိၣ်သ့
လၢအဟံာ်ယုၣ်လံာ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်.လံာ်ဖဲးကစံတဖၣ်.လံာ်ဒီးတဘျီလၢအအိၣ်ဒီး
တၢ်ဂီၤတဖၣ်ဒီးလံာ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်က
တၢ်ဖျၢၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲးသကိးလံာ်တပူဃီ

မၤစၢနဖိလၢကကွဲးလိၤစရိတဖၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်ဂၤလိာ်ကွဲးအခါ.အဒိန့ၣ်ကွဲးနီၣ်တၢ်သ့ၣ်
န့ၣ်ဖးသိတဖၣ်ဒီးတၢ်ပူၤအစရိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.အိၣ်လီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢတၢ်ဂီၤမ့ၢ်တခါခါ
အလိၤဒီးကွဲးလိၤတၢ်ကတိၤလၢတၢ်ကတိၤအတၢ်အၢၣ်အလိၣ်အပူၤတက့ၢ်.ကွဲးလိၤ
တၢ်ဂီၤအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဒိၣ်အိၣ်အိၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဂီၤအပူၤန့ၣ်
တက့ၢ်.

အရူဒိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ဝဲဒၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဂုၤထီၣ်
ပသီထီၣ်အယုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စု
သးစုၤကွဲးတၢ်လၢအဂ့ၢ်တကပဒီးကဲပုၤလၢအကဆိၣ်ထွဲမၤစၢတၢ်,အဝဲသ့ၣ်
အတၢ်စံးဆၢမုၢ်ကမၣ်သန့ၣ်ကုမၤလိၤတၢ်နသးလၢနကအိၣ်
အူးစံးပတြၢအဝဲသ့ၣ်ဒိဖျိအတၢ်ကွဲးစးအယိတက့ၢ်.
နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်လၢနဖိအတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်
တခါ,တဲသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသရၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တဖၣ်

မ့ၢ်နဖိဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်ဒိဖျိတၢ်သ့ဝဲထဲဒၣ်လံာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်
လၢတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်ဝဲပျဲဖျၢၣ်လဲၣ်န့ၣ်ကွၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.အဒိန့ၣ်
တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအမ့ၢ် **together** န့ၣ်နဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်
လၢအဂၤ **he, get, greet, there, otter** ဒီး **other** တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအမ့ၢ်ဖးအိၣ်လၢအဝဲညါမ့ၢ်ဂုၤ.ဖးအိၣ်လၢအလီၤခဲမ့ၢ်ဂုၤအကလုာ်
သိၣ်ဒ်သိးသိးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ပျဲဖျၢၣ်လဲၣ်န့ၣ်ကွၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.အဒိန့ၣ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်
dad, pup ဒီး **madam** တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကိးအိၣ်လၢဖါ
လုနံထရီၣ်န့ၣ်(အဲးကလံးဝီၤတြိလၢတၢ်ဖးဒိၣ်ဖးခဲအိၣ်သ့)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်အတၢ်လိာ်ကွဲး

- ဂၤလိာ်ကွဲးပူၤလၢအတၢ်ဆံးအဂီၢ်စကရဲးဘၢလၢ (**Scrabble**)[®] ဒီးဘီးကၢာ်
လဲ (**Boggle**)[®] တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်..
- ကွဲးစးယမ့ၢ်ဝီၤတြိမနုၤလဲၣ်.ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝီၤတြိတဖျၢၣ်.အဒိန့ၣ် **batman**
မၤပျဲလိၤလံာ်ဖျၢၣ်တဖျၢၣ်လၢအလီၤအကွဲးဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်.အဒိန့ၣ် _ _ t _ _ _ .
မၤနဖိတယးကွၢ်ဝီၤတြိန့ၣ်ကမ့ၢ်ဝီၤတြိမနုၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
အတၢ်တယးကွၢ်တၢ်မ့ၢ်ကမၣ်တခါ,မၤပျဲလိၤကိးလံာ်ဖျၢၣ်အသိတဖျၢၣ်.အဒိန့ၣ်
_ a t _ a _ . မၤဒ်န့ၣ်တုၤအဝဲသ့ၣ်တယးဝဲဒၣ်ဝီၤတြိဒိတဖျၢၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- လိာ်ကွဲးဘၣ်ပူၤကွၢ်ယုတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်အတၢ်လိာ်ကွဲးတက့ၢ်.သံကွၢ်ဘၣ်
နဖိတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဒိဒ်-ဝီၤတြိလၢအကလုာ်လိၤကိးဒီး **boat** န့ၣ်မ့ၢ်ဝီၤ
တြိမနုၤလဲၣ်.ဒီးဝီၤတြိလၢအခီပညီယုၣ်ဒုၤအသးဒီးတၢ်လၢအထီန့ၣ်မ့ၢ်ဝီၤ
တြိမနုၤလဲၣ်.

Department of
Education

နကထံၣ်န့ၢ်အါထီၣ်
မၤလိတၢ်လာဟံာ်အတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်အကဘျံးဖၤတဖၣ်
education.wa.edu.au.

တၢ်ဖးလံာ်ဒီးတၢ်ကဒီးလံာ်ဖျၢၣ် မၤလိတၢ်လာဟံာ်

ကွဲးလိတၢ်လာဟံာ်ပညိၣ်တခါခါအဂီၢ်

ဒုးကဲထီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဆၢကွၢ်ဒီးတၢ်ဆၢဂုၤဆၢဝါအခးတဖၣ်ဒီးမူးပွဲ
တၢ်ကွဲးလိတၢ်လာဟံာ်န့ၣ်တက့ၢ်.ထၢန့ၣ်လိတၢ်ပိးတၢ်လိလၢအဒုးကဲထီၣ်
တၢ်ကွဲးလိတၢ်လာဟံာ်အပျဲတၢ်သ့ၣ်ဖွံ့သးညီၣ်လၢတၢ်ဒါလိဆီလၢအလွဲအိၣ်.အ
ဒီးဒီး.စးခိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲ.တၢ်အလွဲၤစၢ.တၢ်အလွဲၤထီၣ်ဒီးဒီး.ကီၣ်
တၢ်စဲးဒုးအထံလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်က

ဝီၤတြိလၢလုၣ်ပၣ်အလိတဖၣ်

- ဒုးကဲထီၣ်လံာ်ကွၢ်လၢအဖျၢၣ်တဖၣ်ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ဒုးလံာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်
လၢသိလုၣ်အနီၣ်ဂံၢ်အဘျးအလိအဒီး- **BEO** ဒ်သိးသိးဒီး **Bob eats
oranges** (ဘီးဖဲအိၣ်တယုာ်သ့ၣ်), **CPP** ဒ်သိးသိးဒီး **cuddly
puppies play** (ထွံၣ်ဖိလၢအလိဖိးဟုၤလိာ်ကွဲး)န့ၣ်လီၤ.
- ဂၤလိာ်ကွဲးဝီၤတြိအတၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးလိာ်အသးအတၢ်လိာ်ကွဲးတဖၣ်
ဖဲပုၤတဂၤကဲထီၣ်ဝီၤတြိတဖျၢၣ်ဒီးပုၤအဂၤတဂၤကဲထီၣ်ဝီၤတြိ
အဂၤတဖျၢၣ်လၢအဘျးလိာ်အသးဒီးအခိၣ်ထံးတဖျၢၣ်ဒီးဆူညါ.အဒီးန့ၣ်-
ပိၣ်လဲၣ်ကၢ်ခိၣ်,ညၢၣ်,န့ၣ်တခူးတၢ်ခွဲးသိ,ထီၣ်ပိၣ်လဲၣ်ဝါဝါ,လံာ်ထီၣ်
လၢမုၢ်န့ၣ်တကပၤ.ဖျၢၣ်ထု.ပုၤမၤတၢ်လၢကဘီသန့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယံာ်လိၤဘျါလိၤဝီၤတြိလၢအကိတဖၣ်

ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဖိလၢအကဖးသိၣ်ထီၣ်ဝီၤတြိတဖၣ်အကလုာ်တက့ၢ်.
မၤအမၤထီၣ်တံာ်ကွဲးဝီၤတြိတဖၣ်လၢအကရူၢ်မ့တမ့ၢ်ခိဖျိတၢ်ကတိၤအသိၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.လၢတၢ်ကစးထီၣ်အဂီၢ်.ဒ်သိၣ်န့ၣ်တထံၣ်ဖဲန့ၣ်တထီၣ်တၢ်ကတိၤအသိၣ်
တခါ.အဒီးန့ၣ် **birthday** မ့ၢ်**birth/day** အယိကမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒ်သိၣ်စုခံထီၣ်ဒီး
holiday မ့ၢ်**hol/i/day** အယိကမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒ်သိၣ်စုသထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ကွဲးဒီးသ့ကဒီးလံာ်ဖျၢၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ကွဲးလိအယံာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ဖိသ့ၣ်မၤလိတၢ်လာဟံာ်ကွဲးလိအကလုာ်ကလုာ်အပူၤဒီးလၢအယုာ်အက
လုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စုသးစုဒီးထီၣ်အိၣ်အုးစံး
ပတြိအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးစးအယိန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကဒီးလံာ်လၢအကမၣ်

ဝဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်လာဟံာ်ကွဲးလိအိၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒီးဝဲသကိး
အတၢ်ကဒီးလံာ်ဖျၢၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တပုၤယိဝဲသကိးဘၣ်ယးဝီၤတြိတဖၣ်
တျုၤတက့ၢ်လၢတၢ်ကဒီးအိၣ်ကမၣ်ဝဲဒုးန့ၣ်တက့ၢ်.ဝဲသကိးတၢ်အကလုာ်တဖၣ်
လၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟူဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.ဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကဒီးဝီၤတြိတဖၣ်
လၢကွဲးလိန့ၣ်တက့ၢ်.ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကွဲးလိန့ၣ်တၢ်ကဒီးဝီၤ
တြိလၢအဘၣ်ဝဲခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ဒုးလံာ်ခိယုၤန့ၣ်တက့ၢ်.

